

УДК 81'25:81'398.86[811.161.2+811.531]
DOI <https://doi.org/10.24919/2518-1602.2025.10.1>

ПИТАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЖАНРОВОЇ СПЕЦИФІКИ СОРОМІЦЬКИХ КОЛОМИЙОК ПРИ АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ З УКРАЇНСЬКОЇ НА КОРЕЙСЬКУ МОВУ

ОЛЬГА АЛІМЕНКО,

кандидат філологічних наук, асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна, Київ)
olga.alimenko@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0186-6909>

Research ID: MSX-0064-2025

АННА ТОГОБИЦЬКА,

старший викладач кафедри корейської і японської філології, Київський національний лінгвістичний університет (Україна, Київ) anna.tohobytska@knlu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0009-0000-4351-5504>

Research ID: MSX-1641-2025

Стаття присвячена аналізу особливостей відтворення українських сороміцьких коломийок при аудіовізуальному перекладі корейською мовою. Такий різновид танцювально-приспівкових пісень покликаний порушувати у гумористичній формі питання табуованих тем статевого життя людини, а це ускладнює процес його перекладу. У дослідженні розглянуто основні труднощі адаптації подібних творів для корейськомовної аудиторії, зокрема лексико-синтаксичні та комунікативно-прагматичні особливості їх відтворення.

Ключові слова: корейська мова, аудіовізуальний переклад, український сороміцький фольклор, сороміцькі коломийки, мовні табу.

THE ISSUE OF RENDERING ELEMENTS OF GENRE SPECIFICITY IN BAWDY KOLOMYIKAS IN AUDIOVISUAL TRANSLATION FROM UKRAINIAN INTO KOREAN

OLHA ALIMENKO,

Candidate of Philological Sciences, Assistant at the Department of The Far East and Southeast Asia Languages and Literature, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine, Kyiv) olga.alimenko@gmail.com

ANNA TOHOBYTSKA,

Senior Lecturer at the Department of Korean and Japanese Philology, Kyiv National Linguistic University (Ukraine, Kyiv) anna.tohobytska@knlu.edu.ua

*The article explores the reproduction of the genre-specific features of Ukrainian bawdy kolomyikas in audiovisual translation into Korean. **The aim of the research** is to highlight the main issues appearing while doing the audiovisual translation of the bawdy kolomyikas from Ukrainian to Korean, as well as to suggest possible ways of resolving these issues to ensure an adequate and culturally relevant translation. **The objectives of the study** are to characterize the key elements of the bawdy kolomyika genre, to analyze the main strategies used in the audiovisual translation of Ukrainian bawdy kolomyikas into Korean, to identify the main problems arising in reproduction process of this folkloric genre, to develop recommendations for the translation process improvement of Ukrainian bawdy kolomyikas into Korean in audiovisual translation.*

The conclusions provided by the analysis revealed significant issues with reproducing the stylistic and ethnocultural specificity. The existing translation of the bawdy kolomyika has some loses

of the key artistic devices resulting in a diminished language and weakening its comic and emotional impact. Excessive literalness and formality do not correspond to the kolomyika's tone, and insufficient adaptation to Korean culture leads to the use of inappropriate imagery. Additionally, syntactic figures and rhythm cannot be fully conveyed, and subtitle limitations further flatten the stylistic features. The proposed alternative translation, despite its shortcomings, is a more successful attempt to capture the essence of the Ukrainian bawdy kolomyika. The usage of conversational expressions and Korean euphemisms makes it more expressive and closer to the original.

The perspectives for further research lie in comparative studies of translation strategies used to reproduce bawdy genres of Ukrainian folklore into Korean.

Key words: Korean language, audiovisual translation, Ukrainian bawdy folklore, bawdy kolomyikas, linguistic taboos.

Постановка проблеми. Проблематика відтворення сороміцьких коломийок як явищ українського фольклору при аудіовізуальному перекладі корейською мовою є важливим питанням, що вимагає ретельного підходу для адекватної передачі їхньої унікальної культурної специфіки. Сороміцький фольклор, будучи невід'ємною частиною української народної творчості, відображає особливості світогляду, традиції та гумору певного соціального середовища. Подібно до жартів, анекдотів чи пісень, коломийки містять глибокі етнокультурні коди, що ускладнюють їх точне відтворення в процесі перекладу іншою мовою, особливо корейською, з її відмінною культурною традицією.

Адаптація сороміцьких коломийок при аудіовізуальному перекладі потребує врахування не лише лінгвістичних, а й культурних нюансів, адже ці твори не просто передають інформацію, а виконують важливу соціальну та розважальну функцію, що нерозривно пов'язана з українською культурою. Збереження автентичності вимагає не лише точного перекладу слів, але й відтворення атмосфери жарту, іронії та певного зухвальства, притаманних жанру. Важливим є також адаптування сороміцьких мотивів до норм корейської культури, що може потребувати заміни певних образів або використання відповідних стилістичних прийомів, які максимально точно передають оригінальний задум, не порушуючи при цьому культурні табу корейського суспільства.

Отже, аналіз перекладу українських сороміцьких коломийок вимагає детального дослідження стратегій, спрямованих на передачу їхніх культурних, стилістичних та гумористичних аспектів, зокрема, при перекладі корейською мовою. Вивчення цих аспектів допоможе зрозуміти, як зберегти провокативний характер та розважальну цінність сороміцьких коломийок у новому культурному контексті, а також розширить уявлення про процес міжкультурної комунікації в перекладі.

Аналіз досліджень. Питання вербалізації лінгвокультурних та етнокультурних особливостей сороміцького фольклору у перекладі знаходить відображення у дослідженнях багатьох науковців. Так, окремі аспекти українського фольклору, зокрема сороміцьких пісень та безпосередньо коломийок, досліджували М. Дикарев (Дикарев, 2001), О. Ковальчук (Ковальчук, 2015), І. Руснак (Руснак, 2010). Особливості відтворення пісенних і віршованих форм вивчали О. Баглай (Баглай, 2014), Н. Бідасюк (Бідасюк, 2017), І. Гольтер (Гольтер, 2018) та ін. Питанням використання евфемістичної та ідіоматичної лексики для позначення табуйованих тем сексуального життя в сучасному корейському сленгу присвячені роботи Х. Бек (Baek, 2010), П. Н. Ліптак і С. Лі (Liptak, Lee, 2015) та ін.

Попри вагомість зазначених досліджень, питання перекладу українських сороміцьких коломийок корейською мовою, особливо в контексті аудіовізуального перекладу, вивчено недостатньо. Це зумовлює необхідність проведення поглибленого аналізу методів адаптації подібних мовних одиниць для корейськомовної аудиторії з урахуванням лінгвістичних, культурних та прагматичних особливостей обох мовних середовищ.

Метою дослідження є висвітлення основних питань, що виникають при відтворенні елементів жанрової специфіки сороміцьких коломийок під час аудіовізуального перекладу з української на корейську мову, а також пошук можливих шляхів їх вирішення для забезпечення адекватного та культурно релевантного перекладу.

Завдання:

- схарактеризувати ключові елементи жанрової специфіки сороміцьких коломийок;
- проаналізувати основні стратегії, які використовуються при аудіовізуальному перекладі українських сороміцьких коломийок корейською мовою;

- виявити основні проблеми, що виникають при відтворенні специфічних елементів цього фольклорного жанру;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення процесу перекладу українських сороміцьких коломийок корейською мовою в контексті аудіовізуального перекладу.

Матеріалом дослідження стала українська кінострічка «Довбуш» (2023) та її субтитри корейською мовою.

Виклад основного матеріалу. Сороміцький фольклор – це специфічний пласт народної словесності, у якому об'єктом зображення є статеve життя людини (Руснак, 2010, с. 299). Український сороміцький фольклор нараховує низку жанрів, таких як: весільні пісні, казки, народні оповідання, анекдоти, загадки, замовляння, паремійні жанри, танцювально-приспівкові пісні тощо (Руснак, 2010, с. 95). Усі ці твори покликані в сатиричній, іронічній або гумористичній формах порушувати табуовані теми людського життя, зокрема непристойні вчинки, природні фізіологічні процеси, назви окремих частин тіла, а також характеристики осіб із розпусною поведінкою тощо (Ковальчук, 2015, с. 92). Саме тому подібні фольклоризми тяжіють до застосування евфемізмів як стилістичних прийомів. Так, наприклад, у сороміцьких піснях часто застосовують полісемантичні лексеми для вербалізації назв дітородних частин тіла і назв любовних пестощів та статевих актів, які виступають контекстуальними евфемізмами (Ковальчук, 2015, с. 93). Одним із різновидів подібних пісень є коломийки.

Коломийка – це жанр українського народного пісенного фольклору, що має форму короткої римованої строфи, зазвичай двовірша або чотиривірша, з характерним ритмом 6+6 або 4 + 4 + 6 складів. Вона поєднує в собі гумор, сатиру, лірику чи сороміцькі мотиви, часто супроводжується музикою й танцем, відображаючи народний світогляд, побут і переживання. Сороміцька коломийка як різновид цього жанру вирізняється специфічними лексико-синтаксичними особливостями, сукупність яких створює її характерні риси.

До її ключових особливостей належить використання евфемізмів та перифраз. Часто застосовуються метафори та символіка, які додають текстам багатозначності й дозволяють приховано висловлювати інтимні моменти. Важливу роль відіграє гіпербола, що підкреслює емоційність чи комічність ситуацій. Антитези створюють динаміку оповіді, повтори та паралелізми підсилюють ритмічність і музичність твору. Діалектизми й просторіччя надають текстам автентичності, наближуючи їх до живої народної мови. Інверсія як ще одна риса цього жанру сприяє акцентуванню уваги на ключових елементах висловлювання. Усі ці лексико-синтаксичні засоби формують характерний стиль сороміцьких коломийок, поєднуючи гру слів, гумор і невимушеність. Широкий набір стилістичних засобів у поєднанні з римою та ритмікою створює значні труднощі при аудіовізуальному перекладі, особливо у разі повного дубляжу твору. Субтитрований переклад надає більшу свободу у виборі лексико-семантичних засобів, проте також має свої виклики, зумовлені обмеженнями хронометражу та довжини рядків. Зосередьмо увагу на особливостях субтитрованого перекладу сороміцьких коломийок з української на корейську мову, розглянувши його детальніше. Для цього проаналізуємо наведений нижче приклад із художнього фільму «Довбуш» (2023):

- А я бідний сиротина, ні тата, ні мами
- Лише маю той масток, що межі ногами
- Як йшла вона через кладку та й дала німому
- А німому добре дати – не скаже нікому
- 나는아버지도없고어머니도없는가난한고아입니다
- 내가가진건다리사이뿐이다
- 귀찮게하는사람없이
- 그녀는다리를건넌습니다
- 그리고그것을병어리에게주었다
- 음소거가있으면좋아요
- 악평을퍼뜨릴수없습니다

В оригінальному тексті переплітаються різноманітні тропи, серед яких евфемізм, що пом'якшує відвертість, фразеологізм і метафора, що збагачують образність, та іронія, яка додає вислову багатозначності. Цей арсенал доповнено виразними синтаксичними фігурами, такими як: антитеза, що підкреслює контрасти, повтор, що створює ритм, алітерація, що збагачує звукову тканину, та паралелізм, що увиразнює структуру. Усі ці елементи, поєднані з класичною

коломиїською формою та несмішливою інтонацією виконавця, створюють загальний комічний ефект, характерний для цього жанру народної творчості.

А тепер порівняємо оригінальний текст та його субтитри, щоб проаналізувати, як зазначені вище стилістичні прийоми були вербалізовані засобами корейської мови.

Переклад першого рядка як 나는아버지도없고어머니도없는가난한고아입니다 є лінгвістично точним і правильним. Він зберігає описаний стан сирітства, зрозумілий обом культурам, проте дещо втрачає емоційне забарвлення, наївність та розмовний стиль, властиві оригінальному вислову, через використання заключних закінчень занадто ввічливого стилю. Збережено епітет, хоча вибір прикметника 가난한 «бідний (у матеріальному плані)» для його передачі не є ідеальним, оскільки не повністю відтворює оригінальне значення. Більш вдалим варіантом була б заміна на 불쌍한 «бідний, достойний жалю», яка б краще передавала емоційний відтінок та глибину значення, закладені в оригінальному вислові.

Другий рядок перекладено як 내가가진건다리사이뿐이다/귀찮게하는사람없이, що дослівно означає «Єдина річ, яку я маю, – між ногами / Без людей, що докучають». Втрачено евфемізм *маєток*, який є ключовим стилістичним прийомом у цій фразі, що використовується для позначення чоловічих статевих органів. Також втрачена і метафора *маєток*, яка переносить значення багатства на фізичну частину тіла, створюючи комічний і зухвалий ефект. Відповідно, втрачено антитезу *сирота vs маєток*, яка створювала гумор через протиставлення. Фраза *між ногами* відтворена дослівно, але вона позбавлена евфемістичного характеру та метафоричного забарвлення. Переклад стає більш прямолінійним, менш образним і втрачає комізм.

Друга частина перекладеного виразу, що не має відповідника в оригіналі, не додає ні смислової глибини, ні стилістичної виразності і, найімовірніше, була використана виключно для заповнення часового проміжку, відведеного для субтитрів. Хоча не виключено, що це також могло бути навмисною перекладацькою трансформацією, спрямованою на пом'якшення відвертого характеру попереднього вислову.

Третій рядок відтворено як 그녀는다리를건넌습니다 / 그리고그것을병어리에게주었다, буквально «Вона міст перейшла. І цю річ нікому дала», що є дослівним перекладом оригінального речення. Фразеологізм евфемістичного характеру *дати комусь*, що в українській мові асоціюється із статевим актом, відтворено за допомогою калькування. Через це смисл сталого виразу взагалі втрачається. Натомість зберігається символ *кладка*, що дозволяє частково відтворити образність українського фольклору, де вона часто позначає місце возз'єднання закоханих. Однак у корейській мові символ *다리 міст* більше асоціюється з містичним переходом між світами, що призводить до певного спотворення первісного значення.

Останній рядок відображено як 음소거가있으면좋아요 / 악평을퍼뜨릴수없습니다, тобто «Добре, якщо є беззвучний режим / Не зможе поширювати дурну славу». У першій частині речення використано перифраз, за рахунок чого фразеологізм *дати комусь* було опущено. Вживання лексеми *음소거 беззвучний режим* покликане створити іронічний і комічний ефект. Друга частина фрази відтворена адекватно, хоч корейський вираз *악평을퍼뜨리다* має ширше значення. Лексема *악평* несе задалегідь негативні конотації, означаючи «погану славу», «жорстку критику» або «висловлювання, що псуєть репутацію». Тож якщо в українському варіанті акцент зроблено на збереженні таємниці, то в корейському зміщення відбувається вбік неможливості поширення чуток, здатних завдати шкоди репутації дівчини.

Загалом наявний переклад важко назвати вдалим. Ключові художні елементи, такі як: евфемізми, метафори, іронія та гумор, або зникли, або були замінені на позбавлені виразності нейтральні образи. У результаті корейський текст звучить надто буквально, втрачає комічний ефект та руйнує будь-який зв'язок з оригінальним жанром сороміцької коломиїки. Більш адекватним був би переклад, виконаний у стилістиці, подібній до запропонованого нижче, напр.:

- 나는불쌍한아이, 부모님은안계셔
- 가진건거시기뿐, 다리사이에있지
- 그녀는다리를건너병어리에게줬지
- 병어리라좋잖아, 아무말도못하니

Буквально:

«Я – бідна дитина, батьків не маю
Єдина річ, яку маю, – ця штука є між ногами

Вона міст перейшла і німому дала
Добре, що німий, – нічого не зможе сказати»

Такий варіант використовує розмовні образи, не містить надто формальних граматичних елементів, що робить його більш близьким до повсякденної побутової говірки. Максимально збережено структуру коломийки – 14 складів у рядку. Застосування корейського евфемізму 거시기 для позначення чоловічих статевих органів дозволяє відтворити оригінальний троп і зберегти гумористичний тон твору. Текст виглядає більш зв'язним і логічним. Хоч, звісно, він також має певні недоліки. Так, наприклад, фразеологізм *дати комусь* також перекладено калькою, через що втрачається його ідеоматизованість. Однак через відсутність додатка збережено натяк на двозначність, притаманний оригіналу.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Аналіз перекладу сороміцької коломийки з української на корейську мову, поданий у субтитрах художнього фільму «Довбуш», виявив значні проблеми з відтворенням стилістичної та етнокультурної специфіки. Такий варіант перекладу втрачає ключові художні засоби – евфемізми, метафори, іронію, гумор, збіднюючи мову та послаблюючи комічний і емоційний вплив. Надмірна буквальність і формальність не відповідають розмовному тону коломийки, а недостатня адаптація до корейської культури призводить до використання невідповідних образів. Не вдається також передати синтаксичні фігури та ритміку, а обмеження субтитрування ще більше згладжують стилістичні особливості.

Запропонований альтернативний переклад, попри наявні недоліки, є більш вдалою спробою передати дух української сороміцької коломийки. Використання розмовних образів та корейських евфемізмів робить його більш виразним та наближає до оригіналу. Однак для досягнення повної адекватності та збереження всіх стилістичних нюансів потрібні більш глибока адаптація та врахування культурних особливостей корейського суспільства.

Перспективами подальших розвідок є компаративні дослідження стратегій перекладу, використаних для відтворення сороміцьких мотивів різних жанрів українського фольклору корейською мовою.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Баглай, О. (2014). Функціональний спосіб перекладу вокальних та віршованих творів. *Науковий вісник Чернівецького університету: Германська філологія*, 708–709, 19–22.
- Бідасюк, Н. (2017). Проблема перекладу пісень у кінофільмах. *Філологічний дискурс*, 5, 186–194.
- Дикарев, М. (2001). *Знадобы до української народної ботаніки*. Бандурка. *Українські сороміцькі пісні*, 227–278. В-во «Дніпро».
- Гольтер, І. М. (2018). Складність та особливості перекладу в поетичних творах: майстерність перекладача. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки»*. *Мовознавство*, 9, 56–60.
- Ковальчук, О. І. (2015). *Поетика коломийок*. (Неопубл. дис. канд. філол. наук). Інститут народознавства НАН України.
- Руснак, І. Є. (2010). *Український фольклор*. Київ : ВЦ «Академія».
- Baek, H. (2010). *Dirty Korean Slang*. Berkeley : Ulysses Press.
- Liptak, P. N., Lee, S. (2015). *Korean Slang: As much as A Rat's Tail*. Minneapolis : Exile Press.

REFERENCES

- Bahlai, O. (2014). Funktsionalnyi sposib perekladu vokalnykh ta virshovanykh tvoriv [A functional approach to translating vocal and poetic works]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu: Hermanska filolohiia – Scientific Bulletin of Chernivtsi University: Germanic Philology*, no. 708–709, pp. 19–22 [in Ukrainian].
- Bidasiuk, N. (2017). Problema perekladu pisen u kinofilmakh [The problem of songtranslation in movies]. *Filolohichni dyskurs – Philological Discourse*, no. 5, pp. 186–194. [in Ukrainian].
- Dykariev, M. (2001). Znadoby do ukraïnskoï narodnoï botaniky [Contributions to Ukrainian Folk Botany]. Bandurka. *Ukrainski soromitski pisni [Bandurka. Ukrainian Bawdy Songs]*. (pp. 227–278). “Dnipro” Publishing House. [in Ukrainian].
- Holter, I. M. (2018). Skladnist ta osoblyvosti perekladu v poetychnykh tvorakh: maïsternist perekladacha [The Complexity and Specifics of Translation in Poetic Works: The Translator’s Mastery]. *Naukovyi visnyk DDPU imeni I. Franka. Seriiia «Filolohichni nauky». Movoznavstvo – Scientific Bulletin of Drohobych Ivan Franko State Pedagogica IUniversity. Series “Philological Sciences”*. *Linguistics*, no. 9, pp. 56–60. [in Ukrainian].
- Kovalchuk, O. I. (2015). Poetyka kolomyiok [The Poetics of Kolomyikas]. *Candidate’s thesis*. [in Ukrainian].
- Rusnak, I. Ye. (2010). *Ukrainskyi folklor [Ukrainian Folklore]*. Kyiv : “Akademiia” Publishing Center. [in Ukrainian].